

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

letošní druhé číslo vychází v pro některé z nás hektickém období - na konci června, na začátku léta, v době příprav na náš nejvýznamnější svátek roku, letos navíc spojený s kulatým výročím. Všichni tedy jistě máte spoustu starostí, kde všude vyvěsíte moravskou vlajku. Přesto věříme, že si najdete chvílku na přečtení našeho časopisu Moravská obec. Přejeme Vám příjemnou četbu.

Vaše redakce

OBSAH

AKTUALITY Z VÝKONNÉHO VEDEŇÍ	2
PLÁNOVANÉ AKCE VE 3. ČTVRTLETÍ 2013	2
HISTORIE	4
PODNIKATELSKÉ FENOMÉNY MORAVY 19. STOLETÍ – DÍL 2.	4
DĚJE SE NA MORAVĚ	8
MORAVA NEJSOU ČECHY – UZNÁVAJÍ I NEJVYŠŠÍ PŘEDSTAVITELÉ MĚDIÍ.....	8
ZAJÍMAVOSTI.....	9
MARHÁT – „HORA MORAVANŮ?“	9
NÁZOR.....	10
NEZANECH STOPY!.....	10

AKTUALITY Z VÝKONNÉHO VEDENÍ

Na konci března proběhla v Brně-Medlánkách za účasti našich členů z celé Moravy valná hromada MNO. Byla zrekapitulována činnost sdružení za období 2005 - 2013, účastníci si dále vyslechli zprávu o hospodaření MNO. Poté proběhly volby do devítičlenné Společné rady MNO. Nově zvolení členové Společné rady MNO se následně sešli k volbě předsedy SR MNO. Zvolen byl dosavadní předseda Ing. Jaroslav Krábek, který přednesl Valné hromadě vize dalšího fungování a směřování Moravské národní obce.

Vyvěšování moravské vlajky letos opět předčilo očekávání. V polovině června bylo známo už více než 650 radnic, které vyvěsí moravskou vlajku, což odpovídá takřka třetině všech obcí na Moravě. Vrcholí také přípravy na akci **VYVĚSÍME!**, jistě i mezi Vámi, čtenáři našeho časopisu.

Úspěšně rozvíjí činnost i naše místní sdružení, z nejdůležitějších za poslední měsíce lze vyzdvihnout zejména populární vycházku „Po stopách olomouckého opevnění“ (MS Olomoucko) a výlet „Za poklady Velké Moravy II“ (MS Podstarohorci).

PLÁNOVANÉ AKCE VE 3. ČTVRTLETÍ 2013

Největší moravský svátek roku – pátek 5. července

V tento den se koná na celé Moravě velká řada akcí, těžko bychom vyjmenovávali všechny. Zdůrazněme alespoň iniciativu **VYVĚSÍME!**, do které se může zapojit každý ze svého domova. Stačí vyzdobit svůj dům, byt, auto či zahradu moravskou vlajkou nebo moravskými barvami.

Podílí se každý, kdo může

Slavnosti bratrství Moravanů a Slováků – Velká Javořina – neděle 28. července

Oficiální název této akce sice zní od roku 1948 jinak, naši členové se jí však tradičně účastní.

Účast našich členů organizuje MS MNO – Slovácko-Valašsko

Nohejbalový turnaj v Dolním Bušínově – přelom července a srpna

Tým MNO se účastní tohoto nohejbalového turnaje. Ostatní budou držet palce.

Naši účast organizačně zajišťuje MS MNO – Sever

Malá napoleonská bitva v Telnici – neděle 11. srpna 2013

Každoroční rekonstrukce bitvy se účastní také naši členové z MS MNO Podstarohorci.

Účast našich členů organizuje MS MNO – Podstarohorci

3. ročník Setkání moravských patriotů na památném vrcholu Bradlo – sobota 24. srpna

Hlavním cílem této naší akce je nejen pozvání do krásné přírody, ale především snaha oslovit širokou veřejnost a připomenout významné osobnosti naší země Moravy.

Tuto akci pořádá MS MNO – Uničovsko ve spolupráci s městem Loštice, obcí Lipinka a Společností Aleše Balcárka.

Pochod k prameni Moravy – sobota 7. září

Naši účastí podpoříme pořadatele tohoto tradičního setkání Moravanů. Pochod pořádá SPOLEČNOST PRO MORAVU A SLEZSKO ŠUMPERK.

Účast našich členů organizuje MS MNO – Sever

Den za Moravu – sobota 5. října

Letošní den za Moravu – největší promoravský festival roku se koná první říjnovou sobotu. Kromě jeho tradičních součástí, jako jsou Výroční pochod Moravanů či Pietní akt u Joštova hrobu se můžete těšit na další novinky.

Tuto akci organizuje Výkonné vedení MNO

HISTORIE

Podnikatelské fenomény Moravy 19. století – díl 2.

Bratři Kleinové – společnost Gebrüder Klein

Díl 2. Synové Johanna Fridricha Kleina

V úvodní kapitole jsem popsal původ a poměry rodiny Johanna Fridricha Kleina a zmínil první státní zakázku, která byla nejen odrazovým můstkem, ale v mnohém i nastínila další směr, kterým se podnikatelští bratři vydali. Pro přehled nyní ve stručnosti představím generaci potomků Johanna Fridricha Kleina, kteří také ponejvíc stojí za podnikatelským fenoménem Gebrüder Klein.

Skupinový portrét bratří Kleinů

Josef Klein (1792 – 1830)

Narodil se v Kociánově. V čase nezletilosti mladšího bratra Františka vystupoval v rané fázi podnikání jako šéf firmy. Jednalo se však jen o formalitu, neboť skutečný tvůrce projektů byl prakticky od počátku František. Josef Klein je znám především jako silniční a rybníkářský mistr. Oženil se se Scholastikou rozenou Fritzovou do Rajhradu, kde pak vlastnil zemědělskou usedlost a nechal postavit velký vinný sklep. Na Josefovo pozvání se do Rajhradu také přistěhoval jeho otec, který mu i pomáhal v podnikání.

Josef se později orientoval výhradně na stavbu silnic. Nebyl však úspěšný a s postupující nemocí mu rostly i dluhy. Roku 1824 se dostal do zoufalé situace. S odvahou se pustil do riskantního projektu stavby silnice z Opavy do Jindřichova přes Krnov a Město Albrechtice. Své dispozice špatně odhadl a jeho dluh se vyšplhal do neúnosných mezí. Naštěstí se tu projevila rodinná solidarita¹. Roku 1824 obrovský dluh 12 500 zlatých (i stavbu silnice) přebral jeho bratr Franz. Od té chvíle se již těžce nemocný Josef práce účastnil jen jako dozorce a to jen v případě příznivého klimatu. 28. září roku 1830 zemřel (patrně na tuberkulózu) na svém statku v Rajhradu u Brna.

Engelbert Klein (1797 – 1830)

Narodil se rovněž v Kociánově, zůstal jako jediný svobodný. O Engelbertovi mnoho nevíme. Na rodinném podnikání se jen podílel a je znám jako „Strassenbauer“, tedy stavitel silnic. Smrt jej zastihla nejdříve ze všech bratrů. Zemřel počátkem dubna 1830 v Krnově, na stavbě zmíněné silnice z Krnova do Jindřichova. Příčina jeho smrti je nazvána „vodou na plících“, což byl patrně tuberkulózní zánět sliznice.

¹ Zásadu bratrské pomoci vštěpoval Franz Klein svým bratrům od počátku společných prací a v tomto případě šel zářným příkladem.

Franz Klein (1800 – 1855)

Franz Klein byl v krátkosti představen již v první části a nyní se k němu vracím. Jednalo se o zřetelně nejvýraznější osobnost rodinné firmy.

Světlo světa spatřil 27. dubna roku 1800 v Kociánově. Byl bezesporu zcela výjimečnou osobností. Příroda jej vybavila nevšední inteligencí a prozíravostí, což mu zcela vynahradiło nedostatečné vzdělání. Mezi lety 1813 – 1814 se vyučil zahradníkem na lichtenštejnském panství v Lednici, kde později pozval i své starší bratry. Roku 1825 se oženil v Brně s Franziskou rozenou Hillebrantovou. Z tohoto manželství vzešly 4 děti, z nichž se však jen 2 dožily dospělého věku. Prvorozený Franz (narozený 2 měsíce po svatbě) a druhorozená dcera Marie. Manželství přineslo Franzovi mj. brněnské občanství, později dokonce čestné a de facto i brněnské celoživotní bydliště. Od té chvíle je Franz nerozlučně spjat i s hlavním městem Moravského markrabství.

Od konce dvacátých let 19. století byl již Franz všeobecně uznáván jako hlava rodiny, ačkoli formálně jí patrně ještě nebyl. V rodinném podnikání byl však zcela respektován jako vůdčí osobnost.

Co se týče povahy: kromě zmíněné inteligence to byl dle dobových svědků člověk velice vitální a temperamentní. O tom vypovídá i poněkud bojácná přezdívka „Feurkopf“, tedy ohnivá hlava². Ta dobře vystihovala jeho těkavou a výbušnou mysl, jež mu nedovolovala, chvíli se ustálit. S postupem času získal příznivější označení a to „Fürst Arbeit“, tedy Kníže práce. Mezi jeho další vlastnosti a zvláštnosti patřila záliba ve šlechtickém stylu života. Projevoval se nejrůznějšími způsoby. Stavební a parkové úpravy rodinných sídel ve Vizmberku a

Sobotíně, malby rodinných portrétů věhlasnými malíři a podobně. Zadostiučinění tohoto charakterového rysu takřka dosáhl jmenováním rytíře c.k. řádu Františka Josefa, což byl faktický předstupeň pro jmenování do šlechtického stavu. Umírá na inspekci stavby železniční trati Bohumín - Osvětim 29. srpna 1855. Prameny líčí příčinu jeho předčasně smrti různě: některé uvádí cholera, která se s tyfem na této stavbě poměrně často vyskytovala, jiné zase zánět mozku či srdeční slabost.

Franz Klein by si svojí zásluhou a odkazem dozajista zasloužil zpracování jeho života do vlastní monografie. Pár vět, které zde uvádím, nestačí, ani pro nastínění tohoto zcela nevšedního člověka a hlouběji se mu nevěnuji, abych příliš neodbočil od podstaty článku. Některé aspekty jeho života budou přiblíženy v dalších kapitolách v souvislosti s rodinným podnikáním.

Libor Klein (1805 – 1848)

Čtvrtý syn Johanna Friedricha se jako jediný narodil v Salisově na Ondřejovicku a to 2. února 1805. V rukopisné kronice Kleinů je Libor popsán jako velmi hezký muž. Nic

² Tuto přezdívku mu dal jeho mladší bratr Libor.

méně autorka této kroniky Pia Kleinová jej mohla znát nanejvýš z vyobrazení. Jednalo se o technicky vzdělaného samouka oplývajícího organizačními schopnostmi, které dostal příležitost uplatnit jako stavbyvedoucí nejrůznějších staveb. Oženil se roku 1830 v Třemešné ve Slezsku s dcerou tamního statkáře - Julií Langerovou. Jako jediný z bratrů procestoval svět. S profesorem Franzem Antonem von Gerstner³ se podílel na stavbě první ruské železnice z Petrohradu do Carského Sela. Odtud jel na zkušenou do Severní Ameriky a pak se vrátil zpět, aby na započaté dráze působil jako stavební technik. Po návratu z Ruska se usídlil v Brně, kde koupil rozsáhlé nemovitosti a upravil několik domů.

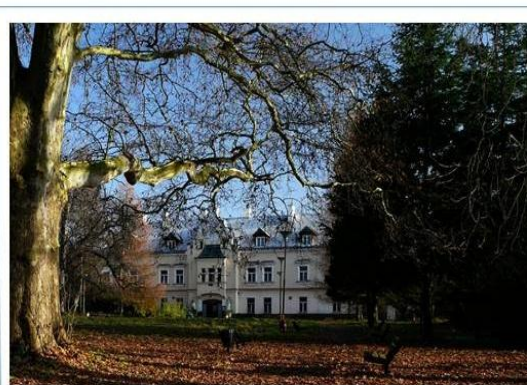
O jeho povaze víme alespoň tolik, že na rozdíl od staršího bratra Franze, působil zcela klidně a vyrovnaně. Zemřel v Brně 9. února roku 1848.

Albert Klein (1807 – 1877)

Zakladatel pozdější tzv. sobotínské větve rodu, přišel na svět v Kociánově 26. ledna 1807. Vzhledem k rostoucímu majetku rodiny, dostal Albert již příležitost dosáhnout vyššího vzdělání než jeho bratři. Absolvoval klášterní školu v Rajhradě a po té gymnázium v Brně. Oženil se roku 1841 se svojí švagrovou Amálií Langerovou z Třemešné. Měl s ní 11 dětí, ale jen 6 z nich se dožilo dospělosti. Roku 1848 byl pro zásluhy svoje i svých bratrů povýšen do šlechtického stavu. 1864 následovalo povýšení do rytířského stavu a konečně 10. července roku 1872 získal od císaře Františka Josefa dědičně stav svobodných pánů s přídomkem von Wisenberg. Čtyři spojené ruce v jeho erbů pak symbolizují bratrskou solidaritu a spolupráci, stejně jako heslo „Concordia et Laborae“ – tj. Svorností a prací. Dosáhl též čestného občanství Brna, Prahy, Opavy, Kladna i Sobotína.

Po smrti Františka roku 1855 se stal Albert hlavou rodiny i firmy. V tu chvíli měl ale po ruce již jen jednoho bratra – Huberta, kterému navíc zbývalo jen ½ roku života. Albert tak zažil jako jediný zenit rodinného podniku, jenž probíhal zhruba v 70. letech 19. století. Byl dlouholetým poslancem Moravského zemského sněmu a od roku 1863 působil i jako poslanec říšského sněmu ve Vídni. Roku 1866 koupil pro své syny panství Jindřichov na Osoblažsku a poté i panství Kostelec u Kyjova na jižní Moravě.

Co se týče povahových rysů, Albert Klein se jevil jako tolerantní člověk vystupující stejně ke všem, bez ohledu na jejich sociální příslušnost. Stejně jako František byl i Albert znám svojí dobročinností. Z mnoha detailů jeho života je zřejmé, že si nepotrpěl na bohatý styl. Právě naopak byl skromný a spořivý. Je ale zarážející, že člověk, jehož podíl

Zámek v Sobotíně se stal sídlem linie založené Albertem Kleinem. I u něj je krásný zámecký park.

³ František Antonín Gerstner 1796 – 1840, profesor praktické geometrie na Polytechnickém ústavu ve Vídni. Velký zastánce a průkopník železnic.

**Svorností a práci
rodový erb
a motto Alberta Kleina**

na majetku byl v čase jeho smrti odhadnut na 2,5 miliónů zlatých, dlužil například skromné obnosy knihkupcům či krejčím.

Albert Klein zemřel po delší nemoci 30. října roku 1877 ve svém sídle v Sobotíně.

Hubert Klein (1811 – 1856)

Nejmladší ze sourozenců se narodil 31. prosince 1811 v Kociánově. Stejně jako Albertovi i jemu bylo poskytnuto vyšší vzdělání, o kterém víme jen tolik, že bylo technického zaměření. Roku 1840 slavil sňatek s dcerou poštmistra a hostinského v Čejči na Hodonínsku, kde rodinná firma stavěla slavkovskou silnici. Hubert se sice účastnil stavebních akcí společně s bratry, ale mnohem vyšší byla jeho soukromá iniciativa na jižní Moravě. V Hovoranech a později v Kelčanech těžil lignit, a nechal také postavit parní mlýn a sklárnu. I on byl znám svojí dobročinností, která mu vynesla čestné občanství Brna a Kyjova. Umřel v Rešově⁴ 28. července 1856, na inspekci stavby tratě Debica – Lvov v Haliči. Příčina jeho smrti byla údajně „Schleimschlag“ což je v překladu slizní mrtvice. Jako bezdětný odkázal své podíly na majetku bratru Albertovi.

Tolik ve stručnosti o šesti bratrech, kteří se více či méně zapojili do vzniku podnikatelského gigantu, o jehož aktivitách budu psát příště.

*Bc. Jaroslav Svozil
MNO Sever*

Prameny a literatura

Klein Friedrich, *Die Familie Klein und ihre Bedeutung ...*, Wiesenberg 1929 (k dispozici v SOKa Šumperk)

Gába, Z., Tempírová-Kotrlá, D.: *Franz Klein a jeho bratři*, In: Vlastivědné listy Slezska a severní Moravy, Opava 2006.

Gába, Z., Tempírová-Kotrlá, D.: *Bratři Kleinové – stavitelé silnic a železnic*, Šumperk 2000.

Gába, Z.: *Historie podnikání bratří Kleinů*, In: Severní Morava, Šumperk 2010.

Popelka, P.: *Zrod moderního podnikatelstva: [bratři Kleinové a podnikatelé v českých zemích a Rakouském císařství v éře kapitalistické industrializace](#)*, Ostrava 2011.

⁴ Město Rzesov v dnešním Polsku.

DĚJE SE NA MORAVĚ

Morava nejsou Čechy – uznávají i nejvyšší představitelé médií

Rada České televize je dle zákona 483/1991 Sb. o České televizi orgánem, jímž se uplatňuje právo veřejnosti na kontrolu činnosti ČT. V reakci na neustále se opakující stížnosti z řad veřejnosti na pracovníky veřejnoprávní České televize, kteří pro označení území celého našeho státu a nejednou dokonce i pro jednotlivé lokality ležící na Moravě či ve Slezsku užívají výraz Čechy, vydala stanovisko, jímž konstatuje **„Výraz Čechy znamená jen a jen zemi Českou a není použitelný, má-li mluvčí na mysli Českou republiku. Nelze v tom chybovat!“** (Rada ČT 13. 2. 2012, čj. 45/12). V návaznosti na další stížnosti pak Rada ČT 23. 1. 2013 svoje stanovisko zopakovala (č. j. e 6/2013) a v písemné odpovědi členům občanského sdružení Morava nejsou Čechy a jejímu tajemníkovi docentu RNDr. J. Smejkalovi jej znovu potvrdila.

Protože však žádné zlepšení nenastalo, bylo dne 31. ledna 2013 ve vztahu k České televizi podáno Státnímu zastupitelství v Šumperku obsáhle zdokumentované trestní oznámení. OSZ v Šumperku sice neshledalo v počínání pracovníků ČT přímo trestný čin, připustilo však, že „jednání popsaná v trestním oznámení by mohla být posouzena jako přestupek“.

Tento verdikt byl dne 15. 4. 2013 zaslán Radě České televize s požadavkem, aby Rada učinila patřičná opatření, konkrétně aby podnikla kroky vedoucí k oznámení o přestupku. Rada tento požadavek prozatím neakceptovala, dospěla však k závěru, že *„ze strany České televize jde o politováníhodnou nepřesnost a o provinění.“* Dále Rada v témže dopise stěžovatele ujistila, že *„hodlá zásadně přispět k tomu, aby se to neopakovalo, a k tomu si vyžádá záruku generálního ředitele“*, což *„pokládá za neméně účinné jako zahájení přestupkového řízení“*.

Je zřejmé, že pokud se jde důsledně za danou věcí, lze dosáhnout alespoň jakéhosi proklamačního výsledku, který by mohl v rámci dalších promoravských aktivit posloužit k argumentaci. V současné době se začíná v neprospěch ČT ozývat ředitel televize Nova, který se hodlá angažovat ve věci zrušení povinných televizních poplatků, odváděných ve prospěch České televize, a také docent JUDr. Koudelka, který ČT považuje za televizi převážně pražskou a jenž zastává názor, že veřejnoprávní televizní vysílání lze zajistit i bez monopolu České televize. Svého času (v prosinci 2009) se k věci vyjádřil i Ústavní soud s názorem, že *„má-li být problém řešen opravdu důsledně, lze zvážit i žalobu na ochranu osobnosti“*.

V nejnovějším dopise ze dne 12. června 2013 se vyjádřil předseda Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, Doc. PhDr. Milana Uhde: *„Rada České televize si obstarala vyjádření Diváckého centra i ředitele zpravodajství České televize pana Mgr. Zdeňka Šámala, věci se zabýval i generální ředitel České televize Petr Dvořák. Ze všech stran zaznělo ujištění, že se nepřesné a nešetrné označení České republiky za „Čechy“ nebude opakovat a že moderátoři byli důtklivě poučeni, aby dbali pravdivého pojmenování a nedotýkali se citů občanů hlásících se k moravské národnosti.“* Je tedy vidět, že naše snaha, ačkoliv mnohým může připadat jako boj s větrnými mlýny, přináší určité úspěchy. Je ovšem potřeba v tomto boji neustávat a kontrolovat, zda jsou sliby dodrženy.

*Dr. Jiří Kvapil
Morava nejsou Čechy, o. s.*

ZAJÍMAVOSTI

Marhát – „hora Moravanů?“

Vrchol Marhát najdeme v jižní části Považského Inovca, vypíná se mezi oblastma Pováží a Ponitří, nedaleko lázeňských Píšťan (Piešťany). Čtenářka by mohla napadnout otázka, proč se píše v časopise zaměřeném na Moravu o tomto slovenském vrcholu. Spojitostí se dá ovšem najít víc než dost.

Oblast kolem Marhátu tvořila významné centrum osídlení už v 9. století, tedy v období Velké Moravy. Po jeho úpatí vedla důležitá obchodní stezka spojující Ponitří s Povážím a dnešní Moravou. A právě s tímto obdobím je spojena jedna z teorií o vzniku zvláštního názvu tohoto kopce – vývojem z označení Merehani nebo Marharii, latinského či německého názvu obyvatel Velké Moravy.

Pokud se ovšem nad vznikem názvu zamyslíme, napadne nás jistě otázka, proč by raně středověký lid dával název právě tohoto vrcholu podle svého názvu – podobné počiny jsou typické spíše pro dobu národních obrození. Může se tedy zdát pravděpodobnější, že název souvisí s trhy, na které se tu scházeli lidé z obou stran pohorí, což připomíná mimo jiné i název sedla na západní straně Marhátu – Trhovičná lúka. Pojmenování vrcholu tedy mohlo vzniknout např. ze starohornoněmeckého marcāt (trh) nebo z maďarského marha (hovězí dobytek), se kterým se tu taky obchodovalo, tvar kopce navíc trochu připomíná kraví hřbet.

Původ názvu nejspíš nikdo s jistotou nevysvětlí, což však atmosféře místa neubírá, právě naopak. I když svými 748 metry nad mořem jde na slovenské poměry spíše o malý kopeček, z nové dřevěné rozhledny na vrcholu (postavena 2008) se rozprostírá tu široký výhled na okolní roviny i vzdálenější pohorí. Dohlédnout můžeme až na Moravu (Bílé Karpaty), Tribeč a na takřka celé jižní Slovensko až k hranicím s Maďarskem a Rakouskem.

Rotunda svatého Juraja

Na jižním úpatí Marhátu se nachází jedna z nejstarších památek na Slovensku – rotunda svatého Juraja, jejíž vznik je datovaný už na začátek 9. století. Tou dobou tu stávala osada Púst, významná nejen svou polohou při důležité obchodní cestě, ale taky těžbou železné rudy. Její obyvatelé se později ve středověku přesunuli do níže položené Nitrianské Blatnice. Kostelík byl sice v raném středověku několikrát upravován (díky tomu se patrně zachoval do současnosti), po opuštění osady však postupně chátral.

Rozhledna na vrcholu Marhátu

Rotunda Jurko, jejíž základy pochází z 9. století

Na počátku 16. století z něj zůstaly pouze 4 – 7 metrů vysoké zdi, roku 1530 však byl kostelík na ruinách znovu vystavěn. O obnovu se zasadila majitelka zdejších lesů Mária Turzová - na památku svého manžela, který padl v bitvě u Moháča. Od této doby se tu koná každoroční pouť v dubnu na sv. Jiří - nepřetržitě už takřka 500 let. Dnešní podobu získala rotunda v půlce 17. století, byla k ní přistavěna věž a poustevňa. Zájem o památku vzrostl zejména po roce 1990, kdy byla na základě

archeologických výzkumů potvrzena její dávná minulost.

Pokud tedy zavítáte do této oblasti, nelze než doporučit navštívit toto místa, které je natolik úzce spjato s našou dávnou společnou historií.

*Vojtěch Říha
MNO Mladá sajtna*

Více informací

<http://www.rotundajurko.sk>

<http://ladislavbarabas.blogspot.cz/2012/10/o-povode-oronyma-marhat.html>

NÁZOR

Nezanech stopy!

Stáváš se navždy odpovědným za to, cos k sobě připoutal.

- Antoine de Saint-Exupéry, Malý princ

Ten poněkud zvláštní název článku vysvětlím níže. Nejprve k tomu citátu: myslím, že se mnou – a s panem Saint-Exupérym – budete souhlasit. Jako členové a příznivci Moravské národní obce (MNO) máme rádi naši vlast, Moravu, ať už jakkoliv. Jsme za ni tedy určitým způsobem odpovědní. A chceme-li poukazovat na její osobité krásy, měli bychom také chtít přispívat k jejich uchování. Jednou z největších krás Moravy je její příroda, v tom se mnou zřejmě budete také souhlasit. A právě k tomu směřuje moje výzva.

S akcí „Leave no trace“ (Nezanech stopy) mě seznámili přátelé prostřednictvím Facebooku. Jde o to, že každý, kdo se jí účastní, podle svých možností sbírá odpadky odhozené jen tak na zem a odnáší je do košů, popelnic a kontejnerů. Akce byla vyhlášena na určitý den, ale sám jsem uklízel i o týden dřív. Možná si řeknete: vždyť to nemá cenu! Odnesu jednu plastovku do koše a někdo odhodí další dvě! Do značné míry máte pravdu - ale když neodneseme ani tu jednu, budou tam ležet tři. Každý odpadek, který zvedneme ze země a odneseme jej tam, kam patří, se tam nebude muset dál válet a naopak ještě může být recyklován a dál posloužit.

Myslím si, že není až tak důležité, kolik odpadků odneseme do košů, popelnic a kontejnerů. Ale je důležité, že je vůbec odneseme. Proto považuju za vhodné vám tuto výzvu předat. Věnujme se úklidu naší krásné Moravy aspoň jednou za rok, lépe však častěji. Vydejme se třeba na výlet a po cestě sbírejme odpadky, které tam jiní odhodili, do igelitového sáčku a vyhodme v nejbližší dědině; když už ne do kontejneru na tříděný odpad, tak aspoň do koše na zastávce. Totéž můžeme udělat po cestě třeba při cestě od autobusu nebo vlaku domů - budete překvapeni, kolik odpadků i na tak krátké vzdálenosti najdete. A moc vás to nezdrží. Nezanechávejme stopy, tedy ne takové.

Chtěl bych ještě dodat, že je zejména vhodné, pokud se na úklidu určitého místa (trasy) podílí více lidí. Je pak možné provést úklid mnohem důkladněji a odnést více odpadků. Místní sdružení (MS) MNO jsou na takovou akci docela vhodná, takže předkládám předsedům MS k úvaze, aby navrhli členům a příznivcům svého MS konání takové akce. Také by bylo vhodné informovat veřejnost, zejména prostřednictvím webu, že členové a příznivci se na takových akcích podílejí, na příklad pod heslem "Uklízíme Moravu."

Alda Zapletal
MNO Olomoucko